

1. De uitdagingen zijn duidelijk en worden onderschreven. Tegelijkertijd is er verbazing over de naïviteit die uit sommige voorgestelde oplossingsrichtingen spreekt.
 - a. Er wordt gesuggereerd dat bepaalde, door professionals uitgevoerde taken, eenvoudig door mantelzorgers of vrijwilligers overgenomen zouden kunnen worden. Daarbij wordt aan twee belangrijke feiten voorbij gegaan. In de eerste plaats dat er ook een groot tekort aan het ontstaan is aan mantelzorgers en vrijwilligers en ten tweede wordt vergeten dat het niet om drie afzonderlijke doelgroepen gaat maar om groepen die elkaar sterk overlappen. De professional is vaak ook mantelzorger en ook vrijwilliger.
 - b. Het is nogal suggestief dat bij de vraag of bepaalde vormen van zorg en ondersteuning nog collectief georganiseerd moeten worden de huishoudelijke hulp als voorbeeld wordt genoemd. Mede met het oog op eerdere verkenningen kan dit doen vermoeden dat daar op aangestuurd wordt. Dat is nogal strijdige met een open en discussie over de uitdagingen die aangegaan moeten worden.
 - c. Naar verwachting zal niet alleen de zorgsector te maken krijgen met een tekort aan menskracht. Andere sectoren binnen de economie zullen met hetzelfde probleem geconfronteerd worden. Alleen al om die reden zou het uiterst onverstandig zijn om de huishoudelijke hulp niet meer collectief te organiseren. Ca. 70.000 huishoudelijke hulpen die nu in de zorgkolom werkzaam zijn zouden naar andere sectoren kunnen weglekken terwijl we iedere werkzame persoon zo ongelooflijk dringend nodig hebben.
 - d. De huishoudelijke hulp is, door krimpende budgetten en door beleidsmaatregelen gedegradeerd tot puur poetsen. Iedere huishoudelijke hulp die je zou vragen en iedere cliënt die je vraagt kan aangeven dat het zoveel meer betekent. Het zijn mensen die zich verantwoordelijk voelen voor de adressen waar ze werkzaam zijn en een oogje in het zeil houden. Door die rol meer te benadrukken kan juist de huishoudelijke hulp bij uitstek een bijdrage leveren aan de gewenste versterking van de sociale basis. Ze zitten in een rol waarbij de scheidslijn tussen formele en informele ondersteuning heel dun is.
 - e. Advies: ga het veld in, spreek met mensen en niet door alleen door zo'n internetconsultatie die voor een groot deel van de mensen niet toegankelijk is. Zorg er voor dat de enorme kennis die op de werkvloer aanwezig is benut wordt. Ook huishoudelijke hulpen kunnen en weten heel veel meer dan van achter de beleidstafels wordt bedacht.
 - f. Werkplezier ontstaat door mensen serieus te nemen in hun professionaliteit en hen de ruimte te geven. We moeten ophouden alles in protocollen te willen vatten en accepteren dat er ook wel eens iets mis kan gaan zonder dat daarvoor direct een schuldige aangewezen moet worden. Professionals (van huishoudelijke hulp tot chirurg) moeten geaccepteerd worden in hun deskundigheid.

- g. De bezuinigingsprikkel is een bijna net zo'n grote bedreiging als de productieprikkel.
 - h. Op dit moment mogen gemeenten niet aan huishoudelijke hulpen vragen om problemen bij hun cliënten te signaleren en te rapporteren omdat ze dan volgens de CAO VVT direct in een andere functiegroep vallen en meer moeten verdienen. Dit soort starheid in regels veroorzaakt ook een starheid in het denken waardoor oplossingen voor de gesignaleerde problemen moeizaam tot stand komen.
 - i. Eén van de allergrootste belemmeringen om een toekomstig bestel te maken is gelegen in het gesignaleerde 'wrong pocket' probleem. Tegelijkertijd lijkt er geen politiek draagvlak te zijn voor een complete stelselherziening. Je kunt niet verwachten dat de beoogde samenwerking (door de schotten heen) gestalte gaat krijgen als dit probleem blijft bestaan. Vergelijk het met het onderhoud aan een auto. Als de ene partij de kosten draagt voor het reguliere onderhoud en een andere partij voor het groot onderhoud is er voor de eerste partij geen enkele prikkel om veel geld uit te geven aan regulier onderhoud. Iedereen die binnen de zorgsector werkzaam is kent dit probleem en toch wordt het niet aangepakt.
2. De gesignaleerde uitdagingen maken niet alleen dat er een groot tekort aan mensen zal zijn maar ook dat het werk door toenemende complexiteit zowel fysiek als psychisch voor iedereen veel zwaarder zal worden.
 3. De grote uitdagingen kunnen naar ons idee alleen worden aangepakt wanneer er vanuit de basis gebouwd wordt. Wij hebben in Nederland een fantastisch systeem waarbij huishoudelijke hulpen een eerste semiformele basis vormen. Wij pleiten voor een herdefiniëring van die rol waarbij de nadruk meer komt te liggen op de sociale component en waarbij het poetsen van hoofdzaak, bijzaak wordt. "het is hier schoon genoeg". Deze mensen zijn de eerste ogen en oren voor als er iets mis dreigt te gaan in een bepaalde thuissituatie. Omdat ze langdurig en frequent bij mensen over de vloer komen weten deze mensen heel veel. Ze kunnen aangepast ondersteuning bieden zonder dat daarvoor weer allemaal dure deskundigheid ingeroepen moet worden. Zoals in iedere bedrijfstak weten de mensen die helemaal onderaan in het proces staan vaak het beste wat er nodig is. Ze hebben bovendien nog niet de ballast van over-verzorging of over-medicalisering. Wij hebben inmiddels ervaring opgedaan om huishoudelijke hulpen middels een e-learning programma bij te schillen in het omgaan met mensen met dementie. Dit vanuit de sociale benadering dementie van Prof. Mr. Dr Anne Mei The. Zet deze mensen niet aan de kant maar koester ze en geef ze een belangrijke rol.

Berend Raap, directeur Alpatrots